

**Danuta Zawadzka**

Politechnika Koszalińska

## **ZMIANY NA RYNKU USŁUG FAKTORINGOWYCH NA ŚWIECIE**

### **1. Wstęp**

Faktoring jest zewnętrzną formą pozyskania kapitału przez przedsiębiorstwo, umożliwiającą finansowanie udzielonego kredytu kupieckiego. Istota faktoringu wyraża się w krótkoterminowym finansowaniu dostaw towarów i usług przez podmiot, który pośredniczy w procesie rozliczeń finansowych pomiędzy dostawcą i odbiorcą [Małyško 2003]. Postrzegany jest również jako narzędzie dyscyplinujące zwyczajnie płatnicze w obrocie gospodarczym. Zgodnie z konwencją ottawską z 1998 r. [Acte final de la conférence... 1988] faktoring oznacza usługę finansową, która powinna spełniać przynajmniej dwa z czterech zadań: finansowanie, przejęcie ryzyka niewypłacalności odbiorcy, prowadzenie kont rozliczeniowych i egzekwowanie należności.

Obserwując zmiany na rynku usług faktoringowych, zauważa się jego dynamiczny rozwój, co świadczyć może o rosnącej atrakcyjności dla przedsiębiorstw, szczególnie dla przedsiębiorstw z sektora MŚP. Te jednostki bowiem napotykają ograniczenia w pozyskiwaniu funduszy ze źródeł instytucjonalnych, trudności związane z opóźnionymi płatnościami oraz nieściągalnymi wierzytelnościami, a zatem z przepływami gotówki. Istnieje wiele badań potwierdzających, iż ta grupa jest silnie niedokapitalizowana, przede wszystkim poprzez racjonowanie kredytu bankowego [Stiglitz, Weiss 1981]. W literaturze spotyka się wiele ujęć przesłanek wykorzystywania faktoringu do bieżącego finansowania należności. Do głównych tego przyczyn zalicza się: koszty transakcyjne, specyfikę aktywów, ekonomię skali, charakterystykę produktu i wartość zabezpieczeń, dyskryminację cenową, popyt na środki pieniężne, kanały dystrybucji i proces sprzedaży, preferencje faktora oraz sektor gospodarki [Summers, Wilson 2000].

Celem artykułu jest ocena zmian na rynku usług faktoringowych na świecie. Dane, które posłużyły do oceny rynku, pochodzą z międzynarodowej federacji FCI (Factor Chain International) i dotyczą okresu 1999-2005.

## 2. Instytucje faktoringowe

W faktoringu uczestniczą zawsze trzy strony. Dwie są aktywne: faktorant, czyli dostawca, który oferuje swoim kontrahentom sprzedaż z odroczonym terminem płatności, oraz faktor, czyli wyspecjalizowana instytucja finansowa, która, przejmując wierzytelności określone w fakturach wystawionych przez faktoranta, zajmuje się jego finansowaniem. Strona pasywna to dłużnik, czyli odbiorca korzystający z kredytu kupieckiego.

Na rynku usług faktoringowych działa wiele podmiotów świadczących usługi polegające na wcześniejszym odzyskaniu wierzytelności powstałych u dostawców (faktorantów) w wyniku udzielonego kredytu kupieckiego. Obecnie, zarówno w USA, jak i w Europie, banki odgrywają podstawową rolę w segmencie rynku finansowego zajmującego się faktoringiem [Bednarz, Gostomski 2006]. W praktyce część z banków tworzy specjalistyczne firmy, które zajmują się wyłącznie świadczeniem usług faktoringowych (np. Pekao Faktoring, BZ WBK Factor, Raiffeisen Faktoring Polska Sp. z o.o.). Wykorzystują one często sieć placówek macierzystego banku do akwizycji klientów. Jednak Nowa Umowa Kapitałowa (Bazylea II) niesie ze sobą konieczność inkorporacji spółek faktoringowych w struktury bankowe od 2007 r. [Krajewski 2006]. Do kolejnej grupy zaliczyć należy instytucje faktoringowe wchodzące w skład dużych organizacji gospodarczych (np. Armato Services Polska, Bibby Factors Polska). Ostatni pośrednicy to małe, często działające na lokalnych rynkach lub niszach branżowych niezależne przedsiębiorstwa faktoringowe (np. AOW Faktoring, 4 Faktor, Premium) [Matusiak 2006(a)].

Firmy faktoringowe posiadają własne procedury i uwarunkowania dotyczące finansowania potencjalnych przedsiębiorców. Dotyczy to m.in. kwoty przyznawanych limitów faktur, minimalnej wysokości obrotów, poniżej których faktoring nie jest oferowany, odpowiedniego „rozdrobnienia” sprzedaży polegającego na posiadaniu pewnej, przynajmniej minimalnej liczby odbiorców. Przed zawarciem umowy brana jest pod uwagę sytuacja zarówno faktoranta, jak i odbiorcy.

W literaturze opisuje się kilka funkcji faktoringu związanych z poziomem aktywności faktora, wśród których do najistotniejszych zaliczyć należy [Kreczmańska 2000]: funkcję finansowania (dostawca – faktorant otrzymuje środki pieniężne przed terminem wymagalności wierzytelności), zabezpieczającą, tzw. *del crede* – wyrażającą się w przejęciu ryzyka wypłacalności dłużnika – odbiorcy przez faktora, oraz administracyjną, inaczej usługową, polegającą na przejęciu przez firmę faktoringową dodatkowych czynności, takich jak [Skowronek-Mielczarek 2005]: windykacja należności, wykupywanie faktur na okres dłuższy, niż to wynika z terminu płatności wskazanego na fakturze, prowadzenie rozliczeń pomiędzy faktorantem i dłużnikiem, okresowa ocena zdolności kredytowej dłużników, kierowanie upomnień do odbiorców opóźniających się ze spłatą zobowiązania handlowego, doradztwo prawne, ekonomiczne i podatkowe.

### 3. Obroty firm faktoringowych na świecie

Analizując zmiany na rynku usług faktoringowych (tab. 1), zauważa się, iż łączny wolumen obrotów światowego faktoringu sukcesywnie wzrasta. Największym rynkiem jest Europa. Liczba podmiotów na koniec 2005 r., która osiągnęła obrót w wysokości 715,4 mln euro, wynosi 575. Przypada na nią 70,4% globalnych transakcji. Udział ten zmieniał się w analizowanym okresie – od poziomu 63,2% w wolumenie obrotów całkowitych. W dalszej kolejności porównywalne znaczenie mają Azja – z udziałem w rynku światowym 13,4% na koniec analizowanego okresu, oraz obie Ameryki – z udziałem 13,3%. Interesujące jest to, iż znaczenie rynku amerykańskiego maleje w analizowanym okresie. W roku 1999 jego udział w rynku światowym wynosił 20,7%. Dynamika wzrostu na innych rynkach była wyższa niż na amerykańskich. Może to świadczyć o pewnym ustabilizowaniu tego segmentu usług finansowych.

Tabela 1. Zmiany na rynku usług faktoringowych na świecie z podziałem na kontynenty w latach 1999-2005 (mln euro) – według wolumenu obrotów

| Wyszczególnienie                      | 1999    | 2000    | 2001    | 2002    | 2003    | 2004    | 2005    |
|---------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Europa                                | 352,214 | 414,383 | 468,326 | 522,851 | 546,935 | 612,504 | 715,4   |
| Ameryka Północna i Ameryka Południowa | 115,134 | 126,517 | 127,157 | 115,301 | 104,542 | 110,094 | 135,630 |
| Afryka                                | 5,470   | 5,655   | 5,801   | 6,203   | 5,840   | 7,586   | 6,237   |
| Azja                                  | 78,775  | 69,865  | 76,078  | 69,850  | 89,096  | 111,614 | 135,814 |
| Australia i Nowa Zelandia             | 5,284   | 7,420   | 8,320   | 9,992   | 13,979  | 18,417  | 23,380  |
| Świat                                 | 556,877 | 623,840 | 685,682 | 724,197 | 760,392 | 860,215 | 1016,55 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych FCI.

Największą dynamikę wzrostu w analizowanym okresie zanotowano w Australii i Nowej Zelandii (442,5% w roku 2005 w porównaniu z rokiem 1999). Rynki amerykański i azjatycki osiągają podobny wolumen obrotów na koniec analizowanego okresu, niemniej jednak zauważyć należy zróżnicowanie w osiąganych obrotach. W Azji wzrost wyniósł 72% w roku 2005 w porównaniu z 1999, podczas gdy dla obu Ameryk w analogicznym okresie – 17,8%. Ciekawe jest to, iż porównując liczbę firm faktoringowych działających na tych rynkach, w Ameryce na koniec 2005 r. na podobny poziom obrotów zapracowało 308 podmiotów, podczas gdy w Azji – 137.

Analizując rynek europejski, zauważa się, iż do najważniejszych krajów należą: Wielka Brytania (na koniec 2005 r. udział w rynku europejskim wyniósł 33,2%), Włochy (udział w rynku europejskim na koniec 2005 r. wyniósł 15,5% w rynku europejskim) i Francja (na koniec 2005 r. udział w rynku europejskim wyniósł 12,4%). Są to kraje o stosunkowo długiej historii stosowania faktoringu do finansowania obrotów handlowych. Duży wpływ na szybki rozwój tych usług mają dogodne uregulowania systemowe [Czarecki 2004]. Do krajów o najmniejszych rynkach zaliczyć należy:

Bułgarię, Chorwację, Islandię, Łotwę, Litwę, Rumunię, Słowację, Słowenię i Ukrainę. Te rynki zalicza się do najmłodszych i najmniej rozwiniętych w Europie. Ich udział to ok. 0,1 pkt % w całkowitym wolumenie obrotów na kontynencie. Wielkość wolumenu obrotów zaprezentowano w tab. 2.

Tabela 2. Zmiany na rynku usług faktoringowych w Europie w latach 1999-2005 (mln euro)  
– według wolumenu obrotów

| Kraj            | 1999                         | 2000         | 2001         | 2002         | 2003         | 2004         | 2005         |
|-----------------|------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Austria         | 2,007                        | 2,275        | 2,181        | 2,275        | 2,932        | 3,692        | 4,273        |
| Belgia          | 7,630                        | 8,000        | 9,000        | 9,391        | 11,500       | 13,500       | 14,000       |
| Bułgaria        | 0,002                        | 0,001        | 0,002        | 0            | 0            | 0            | 0            |
| Chorwacja       | 0                            | 0            | 0            | 0            | 0            | 0,028        | 0,175        |
| Cypr            | 1,120                        | 1,410        | 1,554        | 1,997        | 2,035        | 2,140        | 2,425        |
| Czechy          | 0,78                         | 1,005        | 1,230        | 1,681        | 1,880        | 2,620        | 2,885        |
| Dania           | 3,360                        | 4,050        | 5,488        | 5,200        | 5,570        | 6,780        | 7,775        |
| Estonia         | 0,47                         | 0,615        | 1,400        | 2,143        | 2,262        | 3,920        | 2,400        |
| Finlandia       | 5,630                        | 7,130        | 7,445        | 9,067        | 8,810        | 9,167        | 10,470       |
| Francja         | 53,100                       | 52,450       | 67,660       | 67,398       | 73,200       | 81,600       | 89,020       |
| Niemcy          | 19,984                       | 23,483       | 29,373       | 30,156       | 35,082       | 45,000       | 55,110       |
| Grecja          | 0,85                         | 1,500        | 2,050        | 2,694        | 3,680        | 4,430        | 4,510        |
| Węgry           | 0,144                        | 0,344        | 0,546        | 0,58         | 1,142        | 1,375        | 1,820        |
| Islandia        | 0,1                          | 0,125        | 0,026        | 0,016        | 0,025        | 0,016        | 0,015        |
| Irlandia        | 6,160                        | 6,500        | 7,813        | 8,620        | 8,850        | 13,150       | 23,180       |
| Włochy          | 88,000                       | 110,000      | 124,823      | 134,804      | 132,510      | 121,000      | 111,175      |
| Łotwa           | Do 2003 dane ujęte z Estonią |              |              |              |              | 0,155        | 0,02         |
| Litwa           | Do 2003 dane ujęte z Estonią |              |              |              |              | 1,040        | 1,640        |
| Luksemburg      | 0                            | 0            | 0            | 0,197        | 0,257        | 0,285        | 0,28         |
| Holandia        | 20,500                       | 15,900       | 17,800       | 20,120       | 17,500       | 19,600       | 23,300       |
| Norwegia        | 4,260                        | 4,960        | 5,700        | 7,030        | 7,625        | 8,620        | 9,615        |
| <b>Polska</b>   | <b>0,605</b>                 | <b>2,085</b> | <b>3,330</b> | <b>2,500</b> | <b>2,580</b> | <b>3,540</b> | <b>3,700</b> |
| Portugalia      | 7,450                        | 8,995        | 10,189       | 11,343       | 12,181       | 14,700       | 16,965       |
| Rumunia         | 0,037                        | 0,06         | 0,098        | 0,141        | 0,225        | 0,42         | 0,55         |
| Rosja           | 0                            | 0            | 0            | 0,168        | 0,485        | 1,130        | 2,540        |
| Słowacja        | 0,16                         | 0,16         | 0,24         | 0,24         | 0,384        | 0,665        | 0,83         |
| Słowenia        | 0,035                        | 0,065        | 0,071        | 0,075        | 0,17         | 0,185        | 0,23         |
| Hiszpania       | 12,530                       | 19,500       | 23,600       | 31,567       | 37,486       | 45,376       | 55,515       |
| Szwecja         | 7,550                        | 12,310       | 5,250        | 10,229       | 10,950       | 14,500       | 19,800       |
| Szwajcaria      | 1,300                        | 1,300        | 1,430        | 2,250        | 1,514        | 1,400        | 1,900        |
| Turcja          | 5,250                        | 6,390        | 3,947        | 4,263        | 5,330        | 7,950        | 11,830       |
| Ukraina         | 0                            | 0            | 0            | 0            | 0            | 0            | 0,333        |
| Wielka Brytania | 103,200                      | 123,770      | 136,080      | 156,706      | 160,770      | 184,520      | 237,205      |
| Europa          | 352,214                      | 414,383      | 468,326      | 522,851      | 546,935      | 612,504      | 715,4        |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych FCI.

Do krajów o największej dynamice wzrostu wolumenu obrotu instytucji faktoringowych zaliczyć należy: Rumunię – 1486,5% w 2005 r. w porównaniu z rokiem 1999,

Węgry – 1263,9% w analogicznym okresie, Słowenię – 657,1% w 2005 r. w porównaniu z 1999 r., oraz na czwartym miejscu Polskę – z dynamiką wynoszącą 611,6%. Jak widać są to rynki młode, rozwijające się, wykazujące duży potencjał wzrostu.

Tabela 3. Zmiany na rynku usług faktoringowych w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej w latach 1999-2005 (mln euro) – według wolumenu obrotów

| Wyszczególnienie                              | 1999    | 2000    | 2001    | 2002    | 2003    | 2004    | 2005    |
|-----------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Argentyna                                     | 1,481   | 1,715   | 1,017   | 0,071   | 0,07    | 0,101   | 0,275   |
| Brazylia                                      | 17,010  | 12,012  | 11,020  | 11,030  | 12,040  | 15,500  | 20,050  |
| Kanada                                        | 1,952   | 2,256   | 2,699   | 3,100   | 3,161   | 3,157   | 3,820   |
| Chile                                         | 2,600   | 2,650   | 3,123   | 3,130   | 3,500   | 4,200   | 9,500   |
| Kolumbia                                      | 0,05    | 0       | 0       | 0       | 0       | 0       | 0       |
| Kostaryka                                     | 0,226   | 0,258   | 0,208   | 0,21    | 0,185   | 0,18    | 0,1     |
| Kuba                                          | 0,185   | 0,108   | 0,113   | 0,12    | 0,093   | 0,19    | 0,21    |
| Salwador                                      | 0       | 0       | 0,123   | 0,157   | 0,102   | 0,105   | 0,08    |
| Meksyk                                        | 3,550   | 5,030   | 6,890   | 6,340   | 4,535   | 4,600   | 7,100   |
| Panama                                        | 0,011   | 0,22    | 0,22    | 0       | 0,16    | 0,201   | 0,24    |
| Peru                                          | 0       | 0       | 0       | 0       | 0       | 0       | 0,095   |
| USA                                           | 88,069  | 102,268 | 101,744 | 91,143  | 80,696  | 81,860  | 94,160  |
| Ameryka Północna i Ameryka Południowa (razem) | 115,134 | 126,517 | 127,157 | 115,301 | 104,542 | 110,094 | 135,630 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych FCI.

Analizując zmiany dotyczące obu Ameryk (tab. 3), stwierdzić należy, iż ok. 70% tego rynku stanowi segment należący do USA, kolejne 15% do Brazylii, a udział Chile stanowi 7% całkowitego wolumenu obrotów. Największą dynamikę wzrostu zanotowano w Panamie – w 2005 r. 2181,8% w stosunku do 1999 r. (jednak jest to rynek o niewielkim znaczeniu w skali światowej, nadal rozwijający się) oraz w Chile – 365,4% w analogicznym okresie.

Tabela 4. Zmiany na rynku usług faktoringowych w Afryce w latach 1999-2005 (mln euro) – według wolumenu obrotów

| Wyszczególnienie | 1999  | 2000  | 2001  | 2002  | 2003  | 2004  | 2005  |
|------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Egipt            | 0     | 0     | 0     | 0     | 0     | 0,001 | 0,001 |
| Maroko           | 0,057 | 0,045 | 0,05  | 0,19  | 0,16  | 0,3   | 0,43  |
| RPA              | 5,340 | 5,550 | 5,580 | 5,860 | 5,470 | 7,100 | 5,580 |
| Tunezja          | 0,073 | 0,06  | 0,171 | 0,153 | 0,21  | 0,185 | 0,226 |
| Afryka (razem)   | 5,470 | 5,655 | 5,801 | 6,203 | 5,840 | 7,586 | 6,237 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych FCI.

Znaczenie rynku usług faktoringowych w Afryce w analizowanym okresie maleje z poziomu udziału 1% na koniec 1999 r. w wolumenie obrotów światowych do

0,6 pkt % na koniec 2005 r. Według danych FCI liczba firm faktoringowych działających na obszarze tego kontynentu wynosiła 17 na koniec 2005 r. Niekwestionowanym liderem na tym rynku jest RPA z udziałem wahającym się wokół 90% w analizowanym okresie.

Tabela 5. Zmiany na rynku usług faktoringowych w Azji w latach 1999-2005 (mln euro)  
– według wolumenu obrotów

| Wyszczególnienie             | 1999   | 2000   | 2001   | 2002   | 2003   | 2004    | 2005    |
|------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|---------|
| Chiny                        | 0,031  | 0,212  | 1,234  | 2,077  | 2,640  | 4,315   | 5,830   |
| Hongkong                     | 1,800  | 2,400  | 2,690  | 3,029  | 3,250  | 4,800   | 7,700   |
| Indonezja                    | 0,033  | 0,003  | 0      | 0,001  | 0,001  | 0       | 0,001   |
| Indie                        | 0,257  | 0,47   | 0,69   | 1,290  | 1,615  | 1,625   | 1,990   |
| Izrael                       | 0,219  | 0,46   | 0,429  | 1,354  | 0,19   | 0,155   | 0,325   |
| Japonia                      | 55,347 | 58,473 | 61,566 | 50,380 | 60,550 | 72,535  | 77,220  |
| Liban                        | 0      | 0      | 0,01   | 0,022  | 0,035  | 0,041   | 0,061   |
| Malezja                      | 0,805  | 0,585  | 0,842  | 0,61   | 0,718  | 0,73    | 0,532   |
| Oman                         | 0,021  | 0,03   | 0,036  | 0,029  | 0,01   | 0,008   | 0,001   |
| Filipiny                     | 0,01   | 0      | 0      | 0      | 0      | 0       | 0,141   |
| Arabia Saudyjska             | 0      | 0      | 0,15   | 0,1    | 0,05   | 0       | 0       |
| Singapur                     | 1,970  | 2,100  | 2,480  | 2,600  | 2,435  | 2,600   | 2,880   |
| Południowa Korea             | 15,120 | 0,115  | 0,085  | 0,055  | 0,038  | 0,032   | 0,85    |
| Sri Lanka                    | 0,062  | 0,099  | 0,115  | 0,11   | 0,102  | 0,128   | 0,201   |
| Tajwan                       | 2,090  | 3,650  | 4,511  | 7,919  | 16,000 | 23,000  | 36,000  |
| Tajlandia                    | 1,010  | 1,268  | 1,240  | 1,274  | 1,425  | 1,500   | 1,640   |
| Zjednoczone Emiraty Arabskie | 0      | 0      | 0      | 0      | 0,037  | 0,145   | 0,44    |
| Wietnam                      | 0      | 0      | 0      | 0      | 0      | 0       | 0,002   |
| Azja (razem)                 | 78,775 | 69,865 | 76,078 | 69,850 | 89,096 | 111,614 | 135,814 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych FCI.

Największe znaczenie dla rynku azjatyckiego ma Japonia (z udziałem 56,9% na koniec analizowanego okresu) i Tajwan (26,5% na koniec 2005 r.). Bardzo dużą dynamikę wzrostu wolumenu obrotów w analizowanym okresie zarejestrowano w Chinach. Widać, iż rynek ten rozwija się w bardzo dużym tempie.

#### 4. Rynek usług faktoringowych w Polsce

W Polsce zainteresowanie przedsiębiorstw faktoringiem jako formą alternatywnego finansowania i zarządzania wierzytelnościami stale wzrasta. Zauważa się, iż instytucje faktoringowe ciągle dostosowują ofertę do potrzeb rynku, zwiększając jednocześnie zarówno zakres usług, jak i katalog potencjalnych odbiorców. Do czynników sprzyjających rozwojowi faktoringu należy zaliczyć również: sprzyjającą

sytuację makroekonomiczną oraz większy dostęp do informacji związanych z zakresem możliwości finansowania i ryzykiem korzystania z tej usługi [Matusiak 2006(c)]. Według Polskiego Związku Faktorów wolumen obrotów firm faktoringowych w Polsce na koniec 2005 r. wyniósł 14,175 mld zł. Oznacza to ponaddwukrotny wzrost w porównaniu z rokiem 2000 i prawie jedenastokrotny w porównaniu z rokiem 1997. W Polsce, jak dotąd, usługa ta była dostępna dla średnich i dużych podmiotów, obecnie zauważa się zwrócenie uwagi na znaczenie sektora małych przedsiębiorstw. Na przykład ING Commercial Finance Polska posiada ofertę dla małych firm o rocznych obrotach od 500 tys. zł do 7 mln zł, dla średnich, których obroty mieszczą się w przedziale 7-30 mln zł rocznie, dużych – do 100 mln rocznie, jak i dla firm powyżej tego pułapu [Matusiak 2006(c)]. Największym klientom – klientom strategicznym proponuje się indywidualne rozwiązania dostosowane do potrzeb faktoranta. Podobne minimum obrotów stosuje Bibby Factors, niemniej jednak firma specjalizuje się w obsłudze dużych przedsiębiorstw o przychodach powyżej 8-10 mln euro. Polfaktor SA w pierwszej kolejności zwraca uwagę na należności, których wartość musi wynosić przynajmniej 500 tys. zł [Krajewski 2006]. Mniejsze firmy faktoringowe, jak np. AOW Faktoring, współpracują z przedsiębiorstwami, których obroty wynoszą 100 tys. zł [Matusiak 2006(c)].

Według rankingu portalu finansowego IPO.pl do najlepszych firm faktoringowych w 2005 r. w Polsce należały: Pekao Faktoring, Polfaktor, ING Commercial Finance. W dalszej kolejności znalazły się Raiffaisen Bank (jako kontynuator Raiffeisen Faktor), Eurofaktor, BZ WBK Faktor, GMAC Commercial Finance, Arvato Servies Polska, Bibby Factor Polska. W ocenie brane były pod uwagę: efektywność firmy, minimalny roczny obrót klienta, liczba placówek oddziałów firmy, maksymalny okres finansowania faktur oraz obrót firmy faktoringowej.

Ocenia się, iż polski rynek faktoringu ma duże perspektywy wzrostu. Około 80% transakcji średnich i dużych przedsiębiorstw rozliczanych jest w kredycie kupieckim [Dulian 2005]. Zakładając większą dostępność faktoringu w porównaniu z kredytem bankowym, należy przypuszczać, iż przedsiębiorcy w Polsce będą częściej korzystać z tej formy pośrednictwa finansowego.

## 5. Podsumowanie

Faktoring jest formą krótkoterminowego finansowania transakcji z odroczonym terminem płatności w ramach kredytu kupieckiego. Jego znaczenie dla przedsiębiorstw stale wzrasta. Potwierdza to analiza zaprezentowana w opracowaniu, przedstawiająca ten segment usług finansowych w ujęciu globalnym. Zmiany na rynku usług faktoringowych na świecie ukazano w układzie kontynentalnym oraz krajowym. Wskazano kraje oraz czynniki wpływające na wolumen transakcji faktoringowych. Okazuje się, iż najistotniejsze znaczenie dla wielkości rynku usług fakto-

ringowych mają m.in. okres jego funkcjonowania – stopień rozwoju, uwarunkowania makroekonomiczne oraz regulacje systemowe.

## Literatura

- Acte final de la conférence diplomatique pour l'adoption des projets de conventions d'unidroit sur l'affacture international et sur le crédit-bail international, fait a Ottawa, le 28 mai 1988.
- Bednarz J., Gostomski E., *Finansowanie działalności gospodarczej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2006.
- Czarecki J., *Perspektywy rozwoju usług faktoringowych w Polsce, Strategie i instrumenty alokacji kapitału finansowego*, red. P. Kapuś, J. Węclawski, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2004.
- Dulian A., *Faktoring jako instrument zarządzania należnościami i kapitałem obrotowym*, „Bank i Kredyt” 2005, nr 1.
- Krajewski J., *Wciąż na fali*, „Bank” 2006, nr 3.
- Kreczmańska K., *Faktoring w teorii i w praktyce*, Wydawnictwo BART, Warszawa 2000.
- Małysko J., *Faktoring metodą krótkoterminowego finansowania przedsiębiorstw*, „EiOP” 2003, nr 6.
- Matusiak M., *Faktoring pozwala żyć*, „Gazeta Prawna” (dodatek) 2006(a), nr 62.
- Matusiak M., *Jak znaleźć odpowiedniego faktora*, „Gazeta Prawna” 2006, nr 81.
- Matusiak M., *Polskiemu rynkowi nie brakuje potencjału*, „Gazeta Prawna” 2006(b), nr 81.
- Matusiak M., *Więcej ofert dla małych firm*, „Gazeta Prawna” 2006(c), nr 62.
- Skowronek-Mielczarek A., *Małe i średnie przedsiębiorstwa. Źródła finansowania*, C.H. Beck, Warszawa 2005.
- Stiglitz J.E., Weiss A., *Credit Rationing in Markets with Imperfect Information*, „American Economic Review” 1981, vol.71, no. 3.
- Summers B., Wilson N., *Trade Credit Management and the Decision to Use Factoring: An Empirical Study*, „Journal of Business Finance & Accounting” January/March 2000, 27(1)&(2).

## THE CHANGES ON THE FACTORING SERVICES GLOBAL MARKET

### Summary

The paper concentrates on the factoring issue in companies' current financing. The aim of the article is the evaluation of factoring services global market. The paper consists of three parts. In the first one, the factors' type and their functions are shown. In the second part, the changes on factoring services global market are presented – in continental and global perspective. The factors influencing the global factoring volume are analyzed there. In the third part of the paper, the Polish factoring services market is shown.

In the analysis of global data, the author uses informations from Factor Chain International.